

ЛЮБОВ З ТОЧКИ ЗОРУ НАУКИ

Дружба, любов, кохання супроводжували наших пращурів так само, як супроводжують і сучасну людину. Скільки літературних шедеврів, пісень, витворів скульптури та живопису було присвячено вічній темі – темі кохання! Митці та звичайні люди в усі часи намагалися дати відповідь на питання: «Що таке кохання?»

Що таке любов, багато хто собі уявляє. Цікаво, а як до цього почуття ставляться скептично налаштовані вчені? Американські вчені порівнюють почуття закоханості з неврологічними захворюваннями. Дослідження на цю тему проводили дослідники Університету Лойоли (Loyola University), Чикаго, США.

«Почуття потягу до людини змушує наш організм виділяти цілий арсенал різних хімічних сполук, які викликають певні фізичні реакції, – говорить Домена Реншау (Domeena Renshaw), директор Клініки сексології і професор Відділення психіатрії Університету Лойоли. – Цей внутрішній «еліксир кохання» несе відповідальність за те, що наше серце прискорено б'ється, щоки горять, а долоні пітніють». Як стверджує вчений, рівень гормонів допаміну, адреналіну і норадреналіну помітно підвищується, коли людина починає закохуватися. Допамін викликає відчуття ейфорії, а норадреналін і адреналін стають причиною схвилюваності, напруги і серцебиття.

Розглянемо ще детальніше, що таке любов. За словами вчених, існує три «фази» любовного почуття: сексуальний потяг, духовне тяжіння і прихильність. Пристрасть виникає на самому початковому етапі, коли ми хочемо отримати в першу чергу сексуальне задоволення від партнера. Так працюють наші гормони. Кровотік у зоні задоволення мозку залишається на високому рівні і тоді, коли ми трохи звикаємо до об'єкта потягу. На цьому етапі людина менше схильна до вибухів емоцій, проте відчуває себе надзвичайно комфортно в товаристві коханої. Далі слідує третя «любовна фаза», при якій ми відчуваємо глибоку прихильність до близької людини. Ми відчуваємо необхідність постійної присутності «другої половинки». Це і є основа тривалого роману, який нерідко закінчується створенням сім'ї. Почуття безпеки і благополуччя в товаристві улюбленої викликають гормони ендорфін, вазопресин і окситоцин.

«І що за таємничі відносини між чоловіком і жінкою? Ми, фізіологи, знаємо, які це стосунки. Ти простудіюй анатомію очей: звідки тут взятися загадковому погляду?» – говорив Євген Базаров – герой роману Івана Тургенєва «Батьки і діти». Що ж, якщо вірити вченим, він має рацію. Що таке любов? Любов – не що інше, як ланцюг хімічних реакцій в організмі. Можливо, колись наука навіть винайде спосіб впливу на ці реакції, і тоді в аптеках з'являться подоби «відворотного зілля». З'їв пігулку – і ти вже не закоханий. Однак чи багато людей захочуть цим скористатися? Любов прекрасна незалежно від того, що вона собою являє.

Любовна лихоманка, томління, безпричинний сміх або безпричинна печаль, часте серцебиття, перехоплювання дихання, безсоння, втрата апетиту, – всі ці симптоми включають в себе любов. Крім того, сучасна наука довела: на любов дійсно захворюють, і вона не більше, ніж «отруєння» організму!

Так, вчені навіть знайшли речовини, які виділяються в стані закоханості. Виявилось, що це природні гормони, що виробляються організмом і діють на нас подібно до наркотику. Коли нас щось приваблює в представникові протилежної статі, мозок починає виробляти речовину фенілетиламін. Це гормон захоплення, інтересу. Через деякий час, якщо відбулося знайомство, і людина бачить, що її почуття взаємні, в кров викидається допамін: гормон любовного екстазу. Ці речовини підвищують загальну збудливість і дають сили.

Природно, такі гормони, як і будь-які «наркотичні речовини», призводять до звикання. Саме тому, якщо почуття не взаємне або згасає, людина починає відчувати сильну депресію через їхнє стрімке зниження в організмі. У цьому випадку, намагаючись заповнити недолік «гормонів ейфорії», ми шукаємо нового партнера.

А от якщо відносини перейшли в сексуальну стадію, в стані збудження починає вироблятися гормон окситоцин. Він сильніше від інших гормонів пов'язаний з емоціями. Саме цьому гормону ми зобов'язані оргазмом і сексуальним задоволенням. Притому у жінок під час сексу гормон виділяється повільніше, ніж у чоловіків, – ось чому прекрасній статі потрібні тривалі ласки, грайливі розмови.

Під час частих, регулярних дотиків рецептори шкіри інформують про це кору головного мозку, і окситоцин починає вироблятися у все більших кількостях, поки нарешті не починається потужний викид ендорфіну – природного болезаспокійливого, яке виробляє організм. Ендорфін подібний за хімічним складом із морфіном, викликаючи почуття безпеки, спокою. Чим більше ви займаєтесь любов'ю, тим більше виділяється ця речовина, і тим сильнішою є прихильність. Після такого сильного «сп'яніння гормонами» ми сильно закохуємося, і вже неважливо, чи взаємне почуття.

Основну роль в «захворюванні на любов» відіграє молекула «РЕА», завдяки якій достатньо бачити, чути, відчувати партнера деякий час, аби знову почав виділятися ендорфін. Ось чим пояснюється дивна поведінка людей, які без коханого не можуть прожити і години, адже мозок через певний час повинен отримувати все більше імпульсів любові, оскільки поступово звикає до подразнення.

Зрештою, через два-чотири роки «РЕА» і ендорфін перестають діяти взагалі. Любов і прихильність, природно, зникають. Партнерам потрібне нове захоплення. Правда, якщо в сім'ї народилася дитина, чутливість до гормонів зменшується, і їхня дія триває до семи років, але більше – ніколи. У цьому причина «критичного» для пар семирічного рубежу, після якого сім'ї часто розпадаються.

Вчені в результаті численних досліджень дійшли висновку, що любов – це не та якість, яка відрізняє людей від тваринного світу. Здатність любити з'явилася у людини еволюційно. Любов виникає несвідомо, це набір почуттів.

І вона властива багатьом тваринам, утворюючим протягом життя стійкі пари, які можуть існувати дуже довго. Любов – це успадкована завдяки еволюції якість, яка створена для кращого життя дітей.

Щоб виростити потомство, будь-яка жінка повинна прив'язати до себе чоловіка і бути з ним так довго, поки дитина не зможе подбати про своє прогодування самостійно. Людське потомство розвивається дуже повільно в порівнянні з іншими біологічними видами. Тому жінка повинна була навчитися прив'язувати чоловіка надовго. І за допомогою еволюції виникла так звана біологічна любов. Саме про неї йдеться, коли чоловік каже слова визнання жінці. Саме це він відчуває, а почуття мають інстинктивну природу. Це біохімічні процеси в організмі.

Хотілося б закінчити словами поета Бориса Заходера:

Не бывает любви несчастной.
Может быть она горькой, трудной,
Безответной и безрассудной,
Может быть смертельно опасной.
Но несчастной любовь не бывает.
Даже если она убивает.
Тот, кто этого не усвоит,
и несчастной любви не стоит.